

REFERAT |KRS| Kommunalutvalget (2011-2015) d. 14-04-2015

Møtedato Tirsdag d. 14. april 2015 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Innholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møte 17.03.2015.....	3
Anskaffelsesstrategi for Kristiansand kommune 2015 - 2017.....	5
Håmoen Mosby - utbyggingsavtale.....	8
Torvet parkeringsanlegg - privat utbygging, utleie av grunn.....	12
Fornyelse av viljeserklæring fra Agdereierne og ny utbyttepolitikk for Agder Energi.....	19

Punkt 21/15: Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møte 17.03.2015

Bilag

Protokoll Kommunalutvalget 17.03.2015

Dato 7. april 2015
Saksnr.: 201500009-27
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
14.04.2015

Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møte 17.03.2015

Forslag til vedtak

[Kommunalutvalget godkjenner protokoll fra kommunalutvalgets møte 17.03.2015.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll kommunalutvalgets møte 17.03.15

Punkt 22/15: Anskaffelsesstrategi for Kristiansand kommune 2015 - 2017

Bilag

Vedtak BYSTYR, 29042015, Sak 62/15, Anskaffelsesstrategi for Kristiansand kommune 2015 - 2019

Anskaffelsesstrategi 2015 - 2019.docx

sak 62-15

Dato 24. mars 2015
Saksnr.: 201503611-1
Saksbehandler Ingrid Skaim

Saksgang
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
14.04.2015
29.04.2015

Anskaffelsesstrategi for Kristiansand kommune 2015 - 2019

Sammendrag

Kristiansand kommunes anskaffelsesstrategi for perioden 2015 – 2019 skal legge grunnlaget for en felles overordnet tenkning og atferd innen rammene i lov og forskrift om offentlige anskaffelser, slik at kommunens anskaffelser effektivt bidrar til at kommunen når sine mål.

Kommunens første og gjeldende anskaffelsesstrategi (Innkjøpsstrategi 2010 – 2013) har som hovedmål «Profesjonelle innkjøp – bedre tjenester». Strategien ble utarbeidet på grunnlag av de utfordringene kommunen da stod overfor, i første rekke etterlevelse av regelverket, organisering av anskaffelsesarbeidet, innkjøpskompetanse, planlegging, styring og kontroll, systemer, teknologi og samfunnsansvar. Strategien har vært førende for utviklingen av kommunens innkjøpspolitikk i perioden og medvirket til en økt bevissthet rundt anskaffelsesarbeidet i hele organisasjonen. På flere områder har kommunen tatt solide steg framover og har helt eller delvis nådd viktige mål, samtidig er fagfeltet og leverandørmarkedet i sterk utvikling.

Det er i 2014 foretatt en evaluering av gjeldende anskaffelsesstrategi. Revidert anskaffelsesstrategi viderefører mange av elementene i gjeldende strategi. I tillegg vil innovasjonsfremmende anskaffelser løftes frem som metode for å utfordre og stimulere til nytenkning og utvikling av tjenesteproduksjonen, samt at analyse av innkjøpsdata, planlegging, kontraktsoppfølging, miljø, sosiale hensyn og etisk handel vil få økt oppmerksomhet. Ny strategi avløser gjeldende strategi og skal gjelde fra den er vedtatt i bystyret. Det foretas en evaluering og revisjon av dokumentet innen utgangen av 2019.

Forslag til vedtak

[Revidert anskaffelsesstrategi for Kristiansand kommune vedtas](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg:
Anskaffelsesstrategi 2015 – 2019

Bakgrunn for saken

Kristiansand kommune anskaffer per i dag årlig varer og tjenester for 1,5 – 2 milliarder kroner. Etter lønn utgjør dette den største innsatsfaktoren i produksjon av tjenester til innbyggerne, nærmere en tredjedel av kommunens budsjett.

Kommunen skal i anskaffelsesarbeidet følge norsk lov og de retningslinjer som er beskrevet i kommunens styringsdokumenter og strategier. Kommunens felles visjon «styrke i muligheter», ligger til grunn for utformingen av anskaffelsesstrategien.

Kristiansand kommune må arbeide aktivt for å øke sin økonomiske handlefrihet. Dette kan blant annet gjøres ved å forbedre, profesjonalisere og effektivisere anskaffelsesarbeidet på alle nivåer. Formålstjenlige og kostnadseffektive anskaffelser, etterfulgt av effektiv kontraktsoppfølging anses å være av avgjørende betydning for at Kristiansand kommune også i kommende år skal kunne kjøpe egnede produkter og tjenester til gode priser, og derved bidra til å frigjøre kapital til å forbedre tjenestene til byens befolkning.

Høy kompetanse innen anskaffelsesområdet i kombinasjon med god praksis og hensiktsmessige verktøy er viktige faktorer for effektive prosesser. Ved å organisere anskaffelsesarbeidet på en god måte, samt å drive kontinuerlig kompetansebygging og gi rom for etisk refleksjon, sikres økonomisk og kvalitativt gode anskaffelser, godt omdømme og det stimuleres til nyttenking og innovasjon.

Gjeldende anskaffelsesstrategis (Innkjøpsstrategi for Kristiansand kommune 2010 – 2013) overordnede mål er beskrevet ved at god innkjøpskompetanse, gode rutiner og systemer for kommunens innkjøp vil generere mer rasjonelle arbeidsprosesser, de beste betingelser i markedet og bedre omdømme, som igjen vil kunne styrke kommunens primære oppgaver.

Det har vært jobbet kontinuerlig med implementering av målene i strategien, men det knytter seg fortsatt utfordringer til deler av dette arbeidet, og det gjenstår et godt stykke arbeid før det er etablert en felles innkjøpspraksis i hele kommunen. Samtidig er fagfeltet i sterk utvikling, regelverket er i endring, nye anskaffelsesdirektiver fra EU skal gjennomføres innen 18. april 2016, leverandørmarkedet er i endring, den teknologiske utviklingen går raskt og kriminalitet i arbeidslivet er en økende utfordring.

Viktige forbedringsområder er avdekket og nye områder er identifisert;

- ✓ Analyse av innkjøpsdata for å sikre at betingelsene i avtalene blir overholdt og for å innhente informasjon av strategisk betydning
- ✓ Strategisk planlegging av anskaffelser for å oppnå kommunens mål
- ✓ Kontraktsoppfølging for å sikre leveranser, oppfyllelse av forpliktelser og leverandørutvikling
- ✓ Innovative anskaffelsesprosesser for å fremme nyskaping internt og eksternt.

I ny anskaffelsesstrategi videreføres arbeidet med en hensiktsmessig organisering av anskaffelsesarbeidet, riktig etterlevelse av regelverket, forretningsmessig gjennomføring av anskaffelser, riktig anskaffelseskompetanse, bruk av elektroniske verktøy. I tillegg økes vektlegging på miljø, sosiale hensyn, etisk handel og planlegging, og oppmerksomheten rettes mot analyse av innkjøpsdata, kontaktsoppfølging og innovative anskaffelsesprosesser.

Forbedringsområdene gjenspeiles i hovedmålet i ny strategi

«Kristiansand kommunes anskaffelser skal være innovasjonsfremmende, samfunnsansvarlige og skape tillit til kommunen som innkjøper og avtalepartner. Anskaffelsene skal sikre god økonomi og stabile leveranser for å kunne gi forutsigbare og tilfredsstillende tjenester».

Det er foretatt endringer i struktur og det er nå større fokus på samfunnsansvar og innovasjon. Med dette anbefales det at ny strategi vedtas.

Punkt 23/15: Håmoen Mosby - utbyggingsavtale

Bilag

Vedtak FORMAN, 15042015, Sak 45/15, Håmoen Mosby - utbyggingsavtale

Håmoen delsignert utbyggingsavtale.pdf

Dato 23. mars 2015
Saksnr.: 201411577-5
Saksbehandler Line Baasland

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet

Møtedato
14.04.2015
15.04.2015

Håmoen Mosby - utbyggingsavtale

Sammendrag

Reguleringsplan for området ble vedtatt av Bystyret 18.6.2014. Det er i henhold til vedtak innledet drøftelser med Tomteselskapet AS (heretter utbygger) for å inngå utbyggingsavtale for området. Det er tatt utgangspunkt i vedtatte reguleringsplan og gjeldende utbyggingspolitikk.

I forslag til utbyggingsavtale gjøres utbygger ansvarlig for planlegging og gjennomføring av utbygging i henhold til vedtatte planer. Standard politikk er fulgt ved drøftelse av forslag til utbyggingsavtale.

Partene har drøftet en avtale ut fra lovens krav/forutsetninger blant annet i forhold til forholdsmessighet. Utbyggingens omfang er slik at kommunen ikke er forpliktet til gi noe forholdsmessige bidrag i forbindelse med utbyggingen. Kommunen påtar seg framtidig drift av offentlig friområde og turvei.

Forslag til utbyggingsavtale har vært ute på høring. Agder energi har sendt inn merknad og opplyst om at de har anlegg innenfor planområdet og at eventuell flytting må bekostes av utbygger. Utbygger uttaler at disse forholdene er ivaretatt.

Forslag til vedtak

[Forslag til utbyggingsavtale for Håmoen, Mosby vedtas.](#)

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Line Baasland
Rådgiver

Vedlegg:
1 Utbyggingsavtale

Bakgrunn for saken

Reguleringsplan for området ble vedtatt av Bystyret 18.6.2014.

Reguleringsplanen

Reguleringsplanen innebærer byggeområde til boligformål, med 54 nye boenheter.

Utbyggingsavtalen

Utbyggingsavtalen omfatter reguleringsplanområdet.

Forhandlingene om utbyggingsavtale ble innledet våren 2014. På bakgrunn av kommunens vedtatte utbyggingspolitikk ble det fremforhandlet et omforent forslag til utbyggingsavtale mellom kommunen og utbygger Tomteselskapet AS (heretter utbygger).

Utbyggingspolitikk

Kommunens vedtatte utbyggingspolitikk er lagt til grunn for de drøftelser og den avtalen som er inngått.

Utbygger er gjort kjent med sin forpliktelse til å sikre seg rettigheter til de arealer som skal bygges ut eller er nødvendig for utbyggingen. Utbygger har ved underskrift på utbyggingsavtalen bekreftet at slike avtaler foreligger.

Utbyggingspolitikken legger til grunn at utbygger er ansvarlig for at arealer innenfor angitt planområde/utbyggingsområde skal planlegges og opparbeides av utbygger.

Utbyggingsøkonomi – forholdsmessighet – bidrag

I henhold til plan- og bygningslovens bestemmelser skal kommunen vurdere deltakelse/medvirkning og krav til forholdsmessighet i prosjektet ved forhandling og inngåelse av utbyggingsavtale.

Økonomiske bidrag

Utgangspunktet er kommunens vedtatt budsjett og forutsetninger. Utbygger er gjennom forhandlingene gjort kjent med forutsetningene i kommunens budsjetter.

Partene har drøftet en avtale ut fra lovens krav/forutsetninger blant annet i forhold til forholdsmessighet. Utbyggingens omfang er slik at kommunen ikke er forpliktet til gi noe forholdsmessige bidrag i forbindelse med utbyggingen. Kommunen påtar seg framtidig drift av offentlig friområde og turvei.

Utbyggingsavtalen skal løse de forutsetninger som er lagt i reguleringsplanen. På bakgrunn av dette skal utbygger bidra forholdsmessig til opparbeidelse av kvartalsleketilbud innenfor nærmiljøpark ved Mosby skole. Utbyggers bidrag til dette settes av til opparbeidelse av nærmiljøparken som er lagt til skolegården ved Mosby skole. Det er omforent forståelse mellom oppvekstsektoren og teknisk sektor at dette løses slik i denne saken.

Rekkefølgekrav – økonomisk ansvar

De krav som er stilt er knyttet til selve utbyggingsprosjektet og er forutsetning for utbyggingen. Utbygger er gjort kjent med rekkefølgekravene og er ansvarlig for at de gjennomføres.

Øvrige drøftelser

Utbyggingsavtalen opphører senest 5 år etter underskrevet dato.

Det er i forslag til avtale satt frister for opparbeidelse av grøntområder og tekniske anlegg, i tilknytning til utbyggingsområdet. I henhold til standard politikk er det forutsatt bankgarantistillelse for opparbeidelse av anleggene nevnt ovenfor. Slik garanti skal foreligge før det kan gis igangsettingstillatelse til utbyggingen.

På bakgrunn av en tidligere inngått avtale mellom kommunen og tidligere eier av utbyggingsområdet skal kommunen selv bekoste istandsetting på kommunal grunn som følge av uttak av masser. Denne istandsettingen utføres av utbygger mot at bidrag til kvartalslek blir redusert for utbyggers merkostnad til dette.

Overføring av areal

Utbygger er orientert om hvilke typer arealer som etter utbyggingen skal overføres hefte- og vederlagsfritt til kommunen. Teknisk plan vil avklare hvilke arealer dette er, og hvilke av disse arealene kommunen skal forestå framtidig drift og vikehold av.

Høring av avtalen

Avtaleforslaget har vært til offentlig ettersyn i perioden 20.2.2015-20.3.2015.

Det er mottatt en høringsuttalelse:

Agder energi AS

Merknad: Agder energi AS opplyser at de har bestående fordelingsnett i luft og i jord innenfor planområdet, og at eventuell flytting av anleggene må bekostes av utbygger.

Kommentar:

Merknaden er oversendt utbygger som uttaler at disse forhold er ivaretatt.

Kommunen legger til grunn at de forhold som angår utbygger tekniske anlegg blir ivaretatt mellom utbygger og anleggseier.

Partene er enige om forutsetningene i avtalen, og det er derfor forståelse mellom partene at utbygger kan gå i gang med gjennomføring av planen under forutsetning om at vilkårene i utbyggingsavtalen er oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av slik det er beskrevet i saken vil Teknisk direktør anbefale at forslag til utbyggingsavtale vedtas.

Punkt 24/15: Torvet parkeringsanlegg - privat utbygging, utleie av grunn

Bilag

Vedtak BYSTYR, 29042015, Sak 67/15, Torvet parkeringsanlegg - privat utbygging, utleie av grunn

sak 67-15

Dato 7. april 2015
Saksnr.: 201408468-2
Saksbehandler Arne Birkeland

Saksgang
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
14.04.2015
29.04.2015

Torvet parkeringsanlegg - privat utbygging, utleie av grunn

Sammendrag

Kommunen fikk i 2014 en henvendelse fra Kvadraturen Gårdeierforening om utbygging av parkeringsanlegg under torvene i privat regi. Det foreslås å opprette et aksjeselskap som skal prosjektere, bygge, drifte og finansiere parkeringsanlegget. Gårdeierforeningen ber om å få inngå en leieavtale med kommunen for en volumeiendom under torvene. Rådmannen orienterte om planene i kommunalutvalget den 09.09.2014.

Gårdeierforeningen har innhentet totalentreprisetilbud fra 4 entreprenører. Den vedtatte reguleringsplanen er grunnlag for pristilbudene. Tilbudene er ikke offentlige, og er heller ikke kjent for Rådmannen. Gårdeierforeningen skal velge ut en tilbyder innen den 01.05.2015.

Det er innhentet en juridisk vurdering vedrørende festeavtalen. Anbefalingen er klar på at kommunen ikke inngår en direkte avtale, men kunngjør en tjenestekonsesjonskonkurranse.

Konkurranse- og avtalegrunnlag

Administrasjonen utarbeider et konkurransegrunnlag som kunngjøres etter kommunalutvalgets behandling av denne saken den 14.04.2015. Konkurransegrunnlaget vil bli orientert om i møtet den 14.04.2015.

Konkurransegrunnlaget med tildelingskriterier, og krav til tilbyder samt avtalegrunnlag skal sikre kommunen at all risiko i prosjektet ligger på fester. Det må også gis nødvendige økonomiske garantier for fullføring av byggearbeidene. Det forutsettes at tilbyder dekker driftskostnadene av parkeringsanlegget fullt ut. Avtalen legges fram for kommunalutvalget til godkjenning.

Konsekvenser for kommunen

I saken er det redegjort for de økonomiske konsekvensene for kommunen, herunder bortfall av inntekter i størrelsesorden 2-4 mill kr i året til Bykassen fra Parkeringsselskapet.

Det foreslås et kommunalt tilskudd til gangadkomstene til Biblioteket og Rådhuskvartalet. Det forutsettes ikke driftstilskudd.

Reguleringsplan

Bystyret vedtok den 06.11.2013 detaljregulering med bestemmelser for Torvet – parkeringsanlegg, alternativ 6, datert 23.09.2013. Denne legges til grunn for festeavtalen.

Forslag til vedtak

1. Bystyret gir kommunalutvalget fullmakt til å inngå en festeavtale for en volumeiendom innenfor den kommunale del av reguleringsplanen Torvet parkeringsanlegg.
2. Fester tar all risiko knyttet til prosjektering, bygging, drift og finansiering av parkeringsanlegget. Fester har ansvar for innhenting av alle nødvendige godkjenninger fra naboer, andre berørte grunneiere og overordnede myndigheter.
3. Kommunen gir et fast engangstilskudd til adkomstene til biblioteket begrenset oppad til 7,5 mill kr, og til Rådhuskvartalet begrenset oppad til 9,3 mill kr. Bevilgningen tas inn i Handlingsprogrammet 2016-19. (Alle beløp er inkl mva.)
4. Bystyret gir kommunalutvalget fullmakt til å tiltre kvalitetsforbedrende opsjoner (eks heisanlegg, kjøle/varme-anlegg på torvet).

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Utrykt vedlegg:

Brev datert 22.08.2014 fra Kvadraturen Gårdeierforening

Bakgrunn for saken

Innledning

Kommunen har fått en henvendelse i brev datert 22.08.2014 fra Gårdeierforeningen i Kvadraturen om utbygging av et parkeringsanlegg under torvene i privat regi. Forslaget innebærer at det skal opprettes et aksjeselskap som skal ha ansvaret for å prosjektere, bygge, drifte og finansiere parkeringsanlegget. Gårdeierforeningen ber om at dette selskapet kan inngå en festeavtale med kommunen for en volumeiendom under torvene.

Rådmannen orienterte om planene i kommunalutvalget den 09.09.2014. Det er ikke aktuelt å foreslå å bygge et kommunalt parkeringsanlegg under torvene. Det henvises til kommunens gjeldstak og usikkerheten rundt lønnsomhet i prosjektet. En eventuell utbygging må skje i privat regi. Denne saken omhandler et mulig feste av kommunal grunn til et privat selskap, prosess og betingelser for å få dette på plass.

Gårdeierforeningen har for tiden i gang en lukket totalentreprisekonkurranse hos 4 entreprenører. De planlegger å velge en foretrukket tilbyder innen 01.05.2015. Kommunen er ikke deltaker i denne prosessen. Gårdeierforeningen er invitert til møtet i kommunalutvalget for å svare på eventuelle spørsmål.

Tjenestekonsesjonskonkurranse og avtale

Kommunen har innhentet en uttalelse fra KS advokatene vedrørende direkte utleie av grunn under torvene til Gårdeierforeningen/aksjeselskap. Det må kunngjøres en tjenestekonsesjonskonkurranse før en festeavtale kan inngås. En tjenestekonsesjon kan ikke tildeles direkte uten at dette bryter de grunnleggende prinsippene i EØS avtalen. En direkte tildeling uten konkurranse vil også være problematisk i forhold til reglene om offentlig støtte.

Etter behandlingen i kommunalutvalget den 14.04.2015 foreslås det å kunngjøre en tjenestekonsesjonskonkurranse.

I konkurransegrunnlaget foreslås en festetid på 25 år. Det forutsettes at fester ikke kan kreve innløsning av grunnen og påstående anlegg ved utløp av festeperioden. Kommunen som bortfester skal ikke ha innløsningsplikt. Det vil bli stilt vilkår til drift av anlegget. I byggeperioden må det legges fram nødvendige garantier som sikrer fullføring av hele

parkeringsanlegget. Dersom byggearbeidene ikke igangsettes innen et år etter inngått avtale, avsluttes festekontrakten. Dette gjøres av hensyn til naboer og forretningsdrivende rundt torvene.

Det forutsettes at eier av parkeringsanlegget/fester dekker driftskostnadene fullt ut. Parkeringsanlegget skal bygges og drives i privat regi. Avgiftsnivået bestemmes av anleggseier/fester.

Konkurransesgrunnlaget med tildelingskriterier, og krav til tilbyder samt avtalegrunnlag skal sikre kommunen at all risiko i prosjektet ligger på fester.

Avtalen legges fram for kommunalutvalget til godkjenning.

Reguleringsplan

Bystyret vedtok den 06.11.2013 detaljregulering med bestemmelser for Torvet – parkeringsanlegg, alternativ 6, datert 23.09.2013.

Vedtak:

1. Bystyret vedtar detaljregulering med bestemmelser for Torvet – parkeringsanlegg, alternativ 6, datert 23.09.2013
2. Tillegg til bestemmelsenes p 4.3.4:
10% av parkeringsplassene skal være tilrettelagt for el-bil.
3. Ved etablering av parkering under torvet lages en plan for reduksjon av gateparkering i sentrale deler av kvadraturen.

Ellers vises det til de samlede reguleringsbestemmelsene i reguleringsplanen. Det forutsettes at valgt fester følger opp reguleringsplanen med bestemmelser. Fester har ansvar for innhenting av alle nødvendige godkjenninger fra naboer, andre berørte grunneiere og overordnede myndigheter.

Kommunens roller

Kommunen er planmyndighet, og dette prosjektet vil bli behandlet på ordinær måte med en privat tiltakshaver.

Kommunen eier torvene, Wergelandsparken og kommunale bygg grenser til torvene. En byggesak vil berøre kommunen som grunneier og gårdeier. Disse rollene ivaretas i denne saken, og i en festeavtale.

Konsekvenser for kommunen

Utbygging av parkeringsanlegg under torvene vil få konsekvenser for flere av kommunens bygninger rundt torvene, Wergelandsparken og Kristiansand Parkeringsselskap KF.

Kristiansand parkeringsselskap KF

Kristiansand eiendom har bedt Parkeringsselskapet om å redegjøre for mulige konsekvenser for deres drift og inntekter. Redegjørelsen følger i sin helhet:

«Innledning

Trafikkgrunnlaget i Kvadraturen har de siste årene vist stagnasjon og noe tilbakegang og det vises også i form av lavere belegg i sentralt lokaliserte parkeringsanlegg. Årsaken til det er flere, herunder ny bompenggeordning med høyere passeringsavgift og attraktive handelsområder utenfor Kvadraturen. Gyldengården og Slottet har til sammen om lag 200

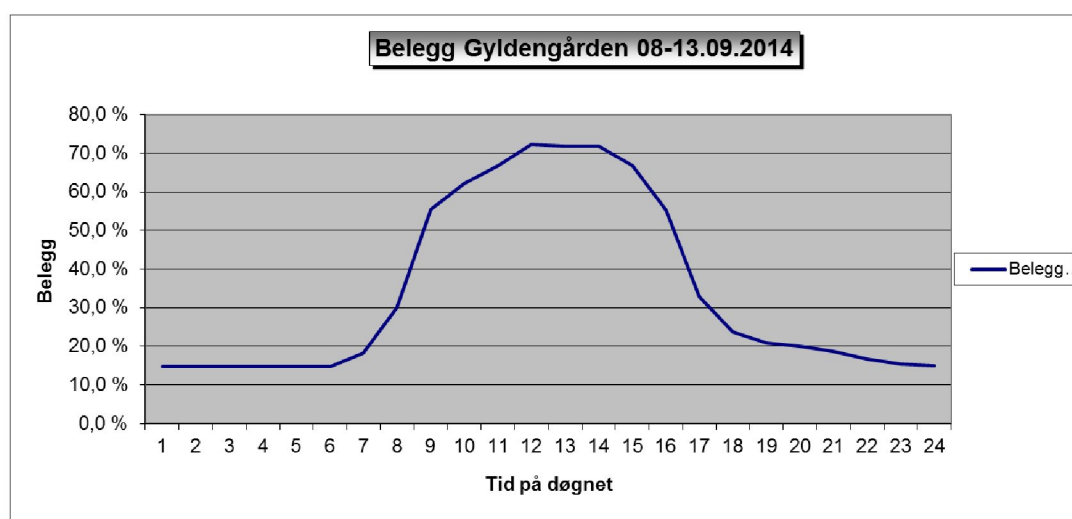
plasser som er ledige til enhver tid. Gateparkeringen har også ledig kapasitet i tidsrommet 08-17.

Nytt parkeringsanlegg under torvene.

I en situasjon med ledig kapasitet i sentralt lokaliserte parkeringsanlegg vil et nytt sentralt parkeringsanlegg medføre ytterligere overkapasitet. Dersom parkeringsanlegget og tilhørende utbygging ikke medfører økt trafikk, vil dette måtte få konsekvenser for eksisterende parkeringsanlegg, både offentlige og private anlegg. Lokaliseringen under torvene er sentral og vil medføre at parkeringsanlegget vil få belegg, men hvor stort vil avhenge av flere faktorer som inn- og utkjøringsforhold, prising, utforming av parkeringsarealene, tilkomster for publikum og kundevennlige betalingsløsninger. Parkeringsarealet nærmest gågateområdet er mest attraktivt.

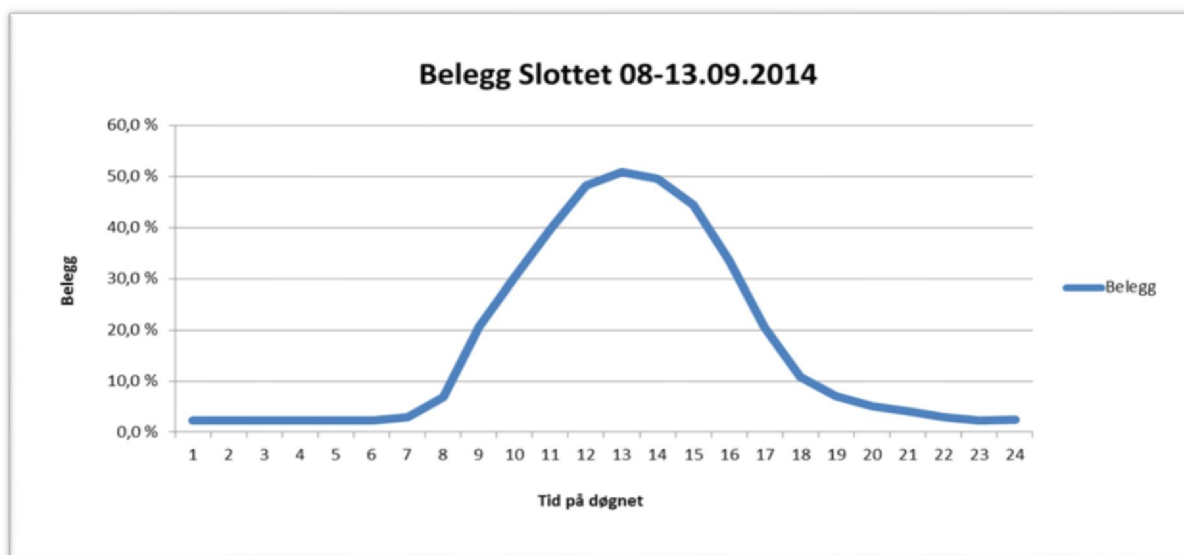
For Kristiansand Parkeringsselskap KF vil dette trolig først og fremst påvirke belegget i Slottet, Gyldengården, sentrale parkeringstomter og gateparkeringen. Lavere belegg vil resultere i lavere inntekter.

Belegget under torvene vil trolig ha likhetstrekk med Gyldengården. I det etterfølgende vises belegget i løpet av døgnet i en uke i september 2014, som anses å være representativ for et gjennomsnitt.

Belegget stiger fra kl. 8-9 om morgenen og når sitt høydepunkt kl. 11-12 for så å reduseres fra kl. 14 og utover ettermiddagen. På kvelds- og nattestid er belegget stort sett under 20 %. Belegget på kvelds – og nattestid er stort sett faste leietakere som beboere og næringsdrivende.

Tilsvarende belegg for Slottet er som følger;

Her er belegget gjennomgående lavere enn i Gyldengården, mens maksimalt belegg også her registreres mellom kl. 12-14.

Svakt belegg på kvelds- og nattestid har bl.a. sammenheng med at avgiftstiden for gateparkeringen opphører kl. 17 mandag til fredag og kl. 13 på lørdager, samt at offentlige kontorer, tjenesteytende virksomheter og en del forretninger, er stengt etter kl. 17-18.

For gateparkeringen er situasjonen at det høyeste belegget er på kveldstid etter kl. 18.

Mulige konsekvenser

Denne type beregninger er beheftet med stor usikkerhet og må ses på som en antydning av mulige økonomiske konsekvenser.

I våre beregninger er Gyldengården benyttet som modell, da dette anlegget har en beliggenhet som har likhetstrekk med torvene. Det forutsettes videre at parkeringsanlegg under torvene medfører 400 nye parkeringsplasser og at det legges opp til kundevennlige løsninger.

I Kvadraturen og nærmeste omegn er det om lag 5 000 parkeringsplasser som tilbys allmennheten av kommunen og private aktører. Kristiansand Parkeringsselskap KF tilbyr ca. 65 % av disse plassene, hvilket innebærer at det største inntektsbortfallet vil måtte tas av den største aktøren. Imidlertid vil nytt parkeringsanlegg under torvene ha mindre betydning for parkeringsanlegg i Kvadraturens randsone som Odderøya (Kilden) og Lund, samt for anlegg kun for faste leietakere.

Justert for dette antas konsekvensen for resultatet til Kristiansand parkeringsselskap KF å utgjøre en reduksjon på 2-4 Mill kr pr. år, når anlegget under torvene er innarbeidet. De økonomiske konsekvensene for eksisterende parkeringsanlegg er avhengig av i hvor stor grad parkeringsanlegget under torvene og tilstøtende ny bygningsmasse, genererer økt aktivitet og dermed flere besøkende til Kvadraturen. Dersom aktiviteten i Kvadraturen styrkes vesentlig kan konsekvensene blir mindre for eksisterende anlegg enn hva som er antydnet. En del kostnader er omsetningsbasert og det er det tatt hensyn til i det ovenstående.

I dagens situasjon hvor inntektene fra før er presset, vil dette øke fokuset på kostnadsreduksjoner og eventuell redusert bemanning. I dag er det flere ansatte i 60 årene, hvilket innebærer at lavere bemanning vil kunne tas ut i forbindelse med naturlig avgang.

Bemanningen vil også måtte avveies i forhold til sentrale oppgaver for kommunen innenfor trafiksikkerhet og trafikkavvikling.

Dessuten vil det påvirke overføringer fra Parkeringsselskapet til bykassa som i vedtatt HP 2015-2018 utgjør 11 Mill kr, samt leiebeløpet for gategrunn til bykassa. Parkeringsselskapets netto driftsresultat de 2 siste årene har utgjort 4,8-5,3 Mill kr, hvorav bykassa har fått overført det meste (4,5 Mill kr i 2013 og 4 Mill kr i 2014). Det er kun mindre beløp som har blitt igjen i foretaket til parkeringsformål.»

Gangadkomst i Biblioteket og Rådhuskvartalet, omlegging av kjøreadkomst til Gyldengården

Reguleringsplanen viser gangadkomst til/fra parkeringsanlegget i biblioteket og Rådhuskvartalet. Adkomstene ligger inne som en del av parkeringsanlegget, og er nødvendige pga rømningsveier for brann.

I biblioteket må eksisterende toaletter mm flyttes for å gi plass til en innvendig trappeforbindelse. Heis er plassert på utside av fasade.

I Rådhuskvartalet er regulert adkomst vist i hjørnelokalet Kirkegaten/Torvet. Denne løsningen reduserer sterkt utleieareal og sykkelparkeringen i plan U. Det er tvilsomt om disse funksjonene kan opprettholdes med den regulerte løsningen. I planarbeidet ble det også utredet en løsning nærmere hovedinngangen på torvet. Det må planlegges en ny løsning som beslaglegger minst mulig areal, og gir minst konsekvenser for Rådhuskvartalet. Trapp og heis må løses innenfor de tilgjengelige høydene i plan 1 og U.

Det forutsettes at utbygger prosjekterer og bygger en løsning som omfatter alle direkte og indirekte konsekvenser (eks erstatte funksjoner som må flyttes). Denne planen skal godkjennes av gårdeier, Kristiansand kommune. I tillegg vil kommunen som planmyndighet behandle denne saken.

Det foreslås et kommunalt tilskudd fra kommunen som gårdeier, til gangadkomstene til biblioteket og Rådhuskvartalet. Det foreligger ennå ikke kostnadstall fra den pågående entrepris konkurransen. Kostnadsanslagene er derfor tatt fra materiale tilsendt fra gårdeierforeningen i mai 2014, og som ble orientert om i kommunalutvalget den 09.09.2014.. Det foreslås at kommunen gir et fast engangstilskudd til adkomstene, til biblioteket begrenset oppad til 7,5 mill kr og Rådhuskvartalet begrenset oppad til 9,3 mill kr. Bevilgning tas inn i Handlingsprogrammet 2016-19. En eventuell kostnadsøkning utover den totale rammen dekkes av utbygger. Betingelser for tilskudd og beregning av disse, tas inn i avtalegrunnlaget for festeavtalen.

Gårdeierforeningen har lagt inn noen opsjoner i sin konkurranse, bl a en utvidelse av utvendig heis i biblioteket. Denne kan også dekke adkomst til alle bibliotekets etasjer (utvendig heis). Dette kan tas opp sammen med andre kvalitetsforbedrede tiltak (kjøleanlegg under torvet mm), og vurderes i den etterfølgende festeavtalen. Kostnader må eventuelt dekkes med egen bevilgning.

Det forutsettes at eier av parkeringsanlegget dekker driftskostnadene fullt ut.

Adkomsten til parkeringsanlegget i Norske Folk gården må legges inn gjennom Parkeringsselskapets/KNAS sitt parkeringsanlegg i Gyldengården. Dette vil være et forhold som fester må løse.

3. Konsekvenser i byggeperioden

Konsekvenser i byggeperioden må klarlegges etter at omfanget av parkeringsanlegget er klart og entreprenør er valgt. Det vil legges inn forutsetninger i konkurransen og etterfølgende avtale. Dette gjelder både riggområde og konsekvenser for kommunale bygg, Wergelandsparken og kommunens øvrige anlegg (infrastruktur mm).

Punkt 25/15: Fornyelse av viljeserklæring fra Agdereierne og ny utbyttepolitikk for Agder Energi

Bilag

Vedtak BYSTYR, 29042015, Sak 61/15, Fornyelse av viljeserklæring fra Agdereierne og ny utbyttepolitikk for Agder Energi

Eksisterende viljeserklæring 2013-2015.pdf

Ny viljeserklæring 2015-2018.pdf

anbefaling ny viljeserklæring.pdf

anbefalig utbyttepolitikk fra 2015.pdf

avtaleverket_Agdereierne.pdf

veileder til avtaleverket Agdereierne.pdf

Dato 26. mars 2015
Saksnr.: 201503769-1
Saksbehandler Ragne Karine Eklind

Saksgang
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
14.04.2015
29.04.2015

Fornyelse av viljeserklæring fra Agdereierne og ny utbyttepolitikk for Agder Energi

Sammendrag

I år 2000 gikk Vest-Agder Energiverk, Aust-Agder Kraftverk og Kristiansand Energiverk sammen om å danne Agder Energi ("Selskapet") og var fra starten eid av de 30 kommunene på Agder ("Agdereierne"). Etter en prosess i 2001 om å utrede et salg av en betydelig aksjepost til en "industriell eier", ble 45,53 % av aksjene solgt til Statkraft AS. Etersom hver av kommunene etter salget bare eide en liten del av aksjene var det nødvendig at alle kommunene sto sammen for å sikre at de ville få gjennomslag for sine ønsker om styringen av selskapet. For å få dette til i praksis inngikk Agdereierne "Samordningsavtalen" (se vedlegg) som forplikter alle kommunene til å stemme samlet etter flertallets ønske. Denne metoden garanterer gjennomslag bare så lenge Agdereierne til sammen eier mere enn halvparten av aksjene, derfor ble det også skrevet inn i Samordningsavtalen en klausul som innebar at ingen av kommunene i Agdereierne skulle selge sine aksjer i perioden frem til 1. juli 2005 ("Fredningstiden"). Etter utløp av Fredningstiden inngikk Agdereierne en ny avtale ("Viljeserklæringen") som etablerte at kommunene ikke skulle gjennomføre aksjesalg som reduserte Agdereiernes totale eierandel til under 50 %. Viljeserklæringen hadde varighet til juli 2008, hvorpå den ble forlenget med fem nye år (med unntak av Søgne og Valle som bare forlenget med tre). I 2013 ble erklæringen forlenget med ytterlige 2 år med utløp i juli 2015. Det er nå på nytt aktuelt å ta stilling til om man skal fornye den med tre nye år.

Det er betydelige fordeler for kommunene om de forenes om å fornye Viljeserklæringen. Først og fremst fordi at man ved å beholde posisjonen som majoritetsaksjonær (samlet) beholder kontrollen over selskapet. Aksjonæravtalen som er inngått med Statkraft inneholder en klausul som medfører at Statkraft har forkjøpsrett dersom noen av kommunene skal selge sine aksjer og ingen av de andre kommunene vil kjøpe dem. Det betyr i realiteten at de vil ha mulighet for å overta majoriteten av aksjene dersom kommunene selger seg ned.

Arbeidsutvalget¹ for Agdereierne har også laget et forslag til ny utbyttepolitikk for selskapet. Som eier i Agder Energi er utbytte den eneste muligheten for å få utbetalt avkastning på investert kapital slik selskapet er finansiert nå. Eierkommunene har i lang tid hatt forventinger om høye utbytter fra selskapet, på lik linje med andre eiere i kraftbransjen, men nå har trenden snudd noe og utbyttepolitikken i andre selskap er blitt ganske konservative. Det er

¹ Agdereierne (de 30 eierkommunene) koordinerer sine felles interesser i to samarbeidsfora; eiermøtet og arbeidsutvalget. Se mer informasjon i kap. 5 i vedlegget «Veileder til avtaleverket» og på www.agdereierne.no

noen viktige argumenter som taler for å justere forventninger til utbytte de kommende årene, som for eksempel lovpålagte ekstraordinære investeringer, økt gjeldsnivå i selskapet og svært usikre prisbaner fremover. Samtidig er det flere grunner til at Agder Energi kan ha høyere utbytter enn andre energiselskap; blant annet på grunn av installasjon av ny produksjonskapasitet, opphør av gamle industriavtaler og god fyllingsgrad i magasinene. Arbeidsutvalget har gått inn for et noe redusert nivå i forhold til tidligere utbyttepolitikk. Det anbefales at selskapet skal gi et årlig utbytte på 400 mill. kr + 60 % av overskytende årsresultat.

Forslag til vedtak

1. Bystyret stemmer for forslaget om å fornye Viljeserklæringen med tre år, det vil si utløp 1. juli 2018.
2. Bystyret går inn for den anbefalte utbyttmodellen.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg:

- Gjeldende viljeserklæring
- Forslag til ny viljeserklæring
- Anbefaling ny viljeserklæring
- Anbefaling ny utbyttepolitikk
- Avtaleverket (Aksjesalgavtalen med Statkraft, Aksjonæravtalen, Samhandlingsavtalen)
- Veileder til avtaleverket

1. Bakgrunn for saken

I år 2000 gikk Vest-Agder Energiverk, Aust-Agder Kraftverk og Kristiansand Energiverk sammen om å danne Agder Energi og var fra starten eid av de 30 kommunene på Agder. Etter en prosess i 2001 om å utrede et salg av en betydelig aksjepost til en "industriell eier", ble 45,53 % av aksjene solgt til Statkraft AS. I forbindelse med salget ble det inngått to avtaler som har stor betydning for den aktuelle problemstillingen:

1.1. Aksjonæravtalen

Aksjonæravtalen regulerer forholdet mellom Statkraft og Agdereierne i forhold til hvordan de skal styre Selskapet sammen. De viktigste punktene er:

- Avtalen går foran Selskapets vedtekter.
- Statkraft aksepterer at Agdereierne inngår Samordningsavtalen, i dens nåværende form. Det vil si at de aksepterer at Agdereierne avgjør saker innad, før de stemmer som en enkelt bolk.
- Agdereierne kan alene bestemme størrelsen på utbytte fra Selskapet så lenge de eier mer enn 50 % av aksjene.
- Hvis Statkraft i fremtiden skulle eie mere enn 50 % av aksjene i Selskapet, skal de ha rett til å utpeke flertallet av styret (6 av 12 inkludert styrets leder som har dobbeltstemme) og bedriftsforsamlingen (25 av 48). Den samme retten tilfaller ikke Agdereierne eller andre som måtte eie mere enn 50 % av aksjene.
- Aksjonærer som eier minst 1/3 av aksjene har vetorett i følgende tre saker:
  - Ansettelse av administrerende direktør.
  - Inngåelse av avtaler som ikke er forretningsbaserte.
  - Kjøp eller salg av anleggsaktiva, selskaper, fisjon og fusjon av datterselskaper.
- Statkraft har videre vetorett dersom Selskaper foreslår å inngå avtaler hvor en annen aksjonær er part i avtalen.
- Dersom en part i Agdereierne ønsker å selge en del av eller hele sin aksjeholdning i Selskapet, skal de andre partene i Agdereierne ha forkjøpsrett på dem. Dersom de ikke benytter seg av denne forkjøpsretten, skal Statkraft ha forkjøpsrett foran alle andre potensielle kjøpere.

Som man ser av punktene ovenfor, vil kontrollen over selskapets avgjørelser endres betydelig dersom Agdereierne selger seg ned til under 50 % av aksjene. Det er god grunn til å tro at Statkraft vil benytte seg av forkjøpsretten og bli majoritetsaksjonær og dermed få rett til å utpeke flertallet av styret, dersom de får mulighet til dette.

1.2. Samordningsavtalen

Samordningsavtalen er en avtale inngått mellom de 30 kommunene i Agdereierne. Denne avtalen fastsetter først og fremst at Agdereierne skal opptre og stemme som en enhet i stedet for å handle individuelt i utøvelsen av eierskapet i Selskapet. I tillegg legger den begrensninger på muligheten for en part i Agdereierne å selge sine aksjer uten samtykke fra de resterende Agdereierne.

- "§2 – Partene forplikter seg til i forkant av hver generalforsamling i Selskapet å ha et formøte der de foretar samordnet prøveavstemning i alle saker på dagsorden for generalforsamlingen. Partene er deretter på generalforsamlingen forpliktet til å stemme i samsvar med stemmeflertallet på formøtet."
- "§3 – Partene forplikter seg til å opptre som en samlet gruppe ved valg av medlemmer til styret, bedriftsforsamlingen, samt ved utøvelse av andre organisatoriske rettigheter i Selskapet."
- "§4 – Partene forplikter seg til å ikke selge [...] aksjer i selskapet [...] frem til 1. Juli 2005 (Fredningstiden)."
- "§6 – [Etter utløp av Fredningstiden] Dersom ett eller samlet salg av aksjer i Selskapet medfører at partene til sammen blir eier i Selskapet med 50 % eller mindre

[...] krever dette tilslutning fra minst 30 % av partene i henhold til deres eierandeler i Selskapet."

Dersom man velger å ikke fornye Viljeserklæringen, vil fremdeles §6 legge begrensninger på salg av aksjer for partene i Agdereierne. Denne begrensningen er dog betraktelig svakere enn det Viljeserklæringen legger til rette for. Brudd på §6 vil allikevel gi grunn for de resterende aksjonærene til å rette krav mot de parter som bryter med den, i motsetning til Viljeserklæringen som er uten sanksjonsmuligheter. Man bør allikevel notere seg at dersom mere enn 70 % av Agdereierne (målt etter aksjer i selskapet) velger å fornye Viljeserklæringen, så vil dette blokkere de resterende 30 % fra å selge seg ned slik at Agdereierne totalt blir sittende med mindre enn 50 % av aksjene.

2. Argumenter for og imot fornyelse av Viljeserklæringen

2.1. Regional kontroll over Selskapet

Ved å beholde posisjonen som majoritetsaksjonær beholder Agdereierne (samlet) kontrollen over selskapet. Aksjonæravtalen som er inngått med Statkraft inneholder en klausul som medfører at Statkraft har forkjøpsrett dersom noen av kommunene skal selge sine aksjer og ingen av de andre kommunene vil kjøpe dem. Det betyr i realiteten at de vil ha mulighet for å overta majoriteten av aksjene dersom kommunene selger seg ned totalt sett. Hvis Statkraft overtar majoriteten kan de peke ut 25 medlemmer til bedriftsforsamlingen, og Agdereierne peker da ut kun syv stk. Statkraft vil også kunne peke ut et flertall i styret og få velge styreleder. I tillegg vil Agdereierne miste bestemmelsen i forhold til utbyttensnivået. I aksjonæravtalen er det avtalt at utbytte til aksjonærene skal tilsvare minimum 50 % av foregående års overskudd «til disposisjon» så lenge dette er forretningsmessig forsvarlig sett i forhold til Selskapets vedtatte investeringsplaner og kapitalbehov. Men så lenge Agdereierne eier mer enn 50 % av aksjene, er det lagt inn et unntak som gjør at Agdereierens styremedlemmer (det må være enstemmig) kan se bort i fra dette punktet i avtalen og avgjøre spørsmål om utbytte.

Tapet av kontroll kan gjøre at aksjene til de resterende Agdereierne vil bli mindre attraktive å beholde, men dette vil avhenge av hva begrunnelsen for eierskapet er. Hvis målet ved eierskapet er å ha bestemmende innflytelse i selskapet, vil en aksje uten bestemmende innflytelse, ha en mindre verdi (ikke pengeverdi) for den aktuelle eieren. Agdereierne ser på seg selv som strategiske eiere og de har i felleskap begrunnet sitt eierskap i sin eierskapsmelding² med blant annet:

- At eierkommunene bidrar med kunnskap om regional politisk forhold og samfunnsliv.
- At eierkommunen skal ha oversikt og kontroll over verdier og muligheten for å videreutvikle virksomheten.
- At eierkommunene skal bidra til at selskapet bidrar med til en positiv utvikling for det lokale arbeidsmarkedet og lokal kompetanse.

Alle disse tre punktene blir vanskeligere å gjennomføre som en minoritetseier.

Men hvis dette ikke lenger er målet med eierskapet, og man ønsker kun å være en finansiell eier som er ute etter størst mulig avkastning ved å utnytte forretningsmuligheter i bransjen (uansett lokalisering), så er det ikke fullt så viktig å ha bestemmende myndighet. Statkraft AS er en industriell eier som, uavhengig av eierprosent, skal til enhver tid gjøre det som er forretningsmessig forsvarlig for Selskapet; aksjonæravtalen fastsetter at Selskapet uansett eier skal drives etter forretningsmessige prinsipper. Dette innebærer i realiteten et minoritetsvern som beskytter dem mot at majoritetsaksjonær skulle presse igjennom endringer av egne interesser som nødvendigvis ikke er det økonomisk mest fordelaktige for selskapet (for eksempel, å sikre regionale arbeidsplasser på bekostning av selskapets

² http://www.agdereierne.no/wp-content/trykkorig_eierskapsmelding.pdf

profitabilitet). Majoritetsaksjonær(ene) har allikevel en betydelig frihet til å styre Selskapet i ønsket retning og dersom man mister denne muligheten er verdien av aksjene betraktelig mindre. Det står også i aksjonærvtalen at Statkraft vil i naturlig utstrekning utpeke styremedlemmer med regional forankring.

Det er helt klart at det ligger et potensiale for å oppnå en fremtidig gevinst ved å være eier i Agder Energi. Hvis man ønsker å ta del i denne mulige gevinsten, er sannsynligheten for å oppnå dette større hvis Agdereierne står samlet og har majoriteten i selskapet. Rådmannen anbefaler å underskrive ny viljeserklæring for tre nye år.

2.2. Konsolidering i kraftbransjen

Agder Energi var i 2013 inne i en prosess hvor hensikten var å utrede muligheten for en fusjon med andre kraftselskap. Disse fusjonsplanene var årsaken til at en ved sist inngåelse av viljeserklæring vedtok kun to (1+1) år. Prosessen førte da ikke frem til noe konkret og det foreligger heller ikke noen konkrete fusjonsplaner de nærmeste par årene som en kjenner til. Det er derfor nå lagt frem forslag om å inngå ny viljeserklæring for tre nye år. Det er allikevel en forventning i bransjen om at det vil komme en konsolidering i løpet av en fem-årsperiode, men det vil i så fall følge en egen politisk prosess.

3. Ny utbyttepolitikk

Som eier i Agder Energi er utbytte den eneste muligheten for å få utbetalt avkastning på investert kapital slik selskapet er finansiert nå. Selskapet er ikke børsnotert og fordi det ikke finnes mange kjøpere i markedet er det ikke lett å selge og få en verdiøkning gjennom økt aksjepris. Eierkommunene har de siste årene vært krevende eiere som har hatt forventninger om høye utbytter fra selskapet. Agder Energi har hatt store kapitalreserver og det har vært mulig å ta ut store utbytter.

Det er selvsagt ikke positivt å ta ut for mye utbytte over lengre tid og tappe selskapet helt for midler, men heller ikke bra å ta ut for lite. Et selskap som har eiere med forventninger om utbytte, må drive kapitaleffektivt og driftseffektivt og prioritere sine investeringer. Det gjør selskapet mer skjerpet og presterer bedre.

3.1. Formalia om utbytte

Det er eierne som disponerer selskapets overskudd, og overskudd som ikke utbetales som utbytte er å regne som kapitaltilførsel til selskapet. Utbyttet er en andel av regnskapsoverskuddet og investeringskapasitet er det kontantoverskuddet som er i selskapet. Regnskapsoverskuddet er på grunn av avskrivninger og lignende vanligvis mindre enn kontantoverskuddet. Selskapet har derfor en viss investeringskapasitet selv om alt overskudd skulle bli utbetalt som utbytte, noe som er nødvendig for å opprettholde verdier på selskapets aktiva, da de regnskapsmessige bokførte verdiene i selskapet ellers faller i takt med avskrivningene som påløper.

Det er styret som foreslår utbytte og generalforsamlingen som vedtar utbytte. Derfor er utbyttepolitikken kun til veiledning, for styret må gjøre en kvalitativ vurdering før de kan foreslå utbyttensnivå. Men å være klar på hva en forventer i utbytte gir et signal til eiere, ledelse og ansatte, styret og finansmarkedet om hva agdereierne forventer. I siste instans kan ikke generalforsamlingen vedta et høyere utbytte enn det styret foreslår.

3.2. Ny utbyttepolitikk for agdereierne

Når agdereierne skal vedta en ny utbyttepolitikk må aksjonærvtalen med Statkraft tas hensyn til. Paragraf 4.2 i aksjonærvtalen sier blant annet at utbyttet skal:

- Være minimum 50 % av overskuddet.
- Være forsvarlig i forhold til investeringsplaner og kapitalisering.

- Bestemmes av styremedlemmene utpekt av Agder-aksjonærene (enstemmig) og Statkraft vil sørge for at deres styremedlemmer «innretter sin stemmegivning i samsvar med dette.»

Dette pålegger med andre ord Agdereierne et særskilt ansvar i forhold til forsvarlighet.

I siste tiårsperiode har eierne av de 60 største kraftselskapene tatt ut 90 % av overskuddene. Dette skyldes i stor grad at en har stått ovenfor en overkapitalisert bransje. Nå har trenden snudd noe og flere selskap har nå gått over til ganske konservative utbyttepolitikker. Noen viktige forhold som taler for å justere forventninger til utbytte de kommende årene er:

- Generelt lave kraftinvesteringer siste 30+ år.
- Lovpålagte ekstraordinære investeringer.
- Gode sikringskontrakter opphører.
- Økt gjeldsnivå i selskapet.
- Svært usikre prisbaner fremover.
- Finansmarkedet etterspør mer «eierstøtte».
- Generelt fall i avkastning på aktiva.
- Planlagte investeringer for grovt sett 2,5 mrd. mer enn «normalt» – opp fra 4 mrd..
- Bankinnskuddsrente på 2 %.
- Selskapet er mindre verdt nå enn før – 19 mrd. Vs. 22 mrd. for noen år tilbake.

Men samtidig er det flere grunner til at Agder Energi kan ha høyere utbytter enn andre energiselskap:

- Markedsendringer:
  - Reduserte strømpriser, men samtidig er det en høyere eurokurs og en redusert rente.
- Bedriftsspesifikke positive forhold:
  - Installasjon av ny produksjonskapasitet.
  - Opphør av gamle industriavtaler.
  - Reduserte driftskostnader.
  - Avhendelse av tapsvirksomheter.
  - Resultatforbedringer i LOS og Venture.
  - God inngående balanse (fyllingsgrad i magasinene).
    - 31 desember 2014 – Område 1: 73,9 % mot median 68,6%
    - + mye snø i fjellet.

Utbyttekravet har blitt noe redusert de siste årene. I 2010 var det et krav om et gulv på 900 mill. kr pluss 50 % av overskytende årsresultatet. I 2012 ble gulvet redusert til 500 mill. kr, men med en økt prosent på 60 % av det overskytende årsresultatet.

Arbeidsutvalget i Agdereierne har nå lagt frem en anbefaling for ny utbyttepolitikk med et gulv på 400 mill. kr pluss 60 % av det overskytende overskuddet. Utbyttet skal beregnes fra fjorårets resultat for å gi en forutsigbarhet for eierne og for selskapet. Politikken skal ha en treårs syklus (som tidligere) og signalisere at kommunene er langsiktige eiere som støtter selskapets strategi.

Rådmannen anbefaler bystyret å gå inn for arbeidsutvalgets innstilling for ny utbyttepolitikk.